

Твір-міркування на тему: «У моєї мами руки золоті»

Автор: Дякова Альона Сергіївна

Тема. Твір - міркування «У моєї мами золоті руки»

Мета: узагальнити знання учнів про текст, вчити розрізняти типи текстів; формувати вміння та навички школярів складати твори-міркування; вчити добирати переконливі докази, аналізувати, робити висновки; збагачувати словник учнів; виховувати повагу і любов до матері.

Обладнання: таблиця "Будова тексту-міркування", фотографії мам, записи пісень про мам, таблиці.

Хід уроку

1. Організація класу

2. Актуалізація опорних знань

2.1. Бесіда

— Що таке текст?

— Які типи текстів знаєте?

— Яке питання можна поставити до тексту-розповіді, тексту-опису, тексту-міркування?

2.2. Порівняння різних типів текстів

Текст - розповідь

Ми збирали в лісі гриби. Було тихо. Раптом подув прохолодний вітер. Кучеряві берізки затріпотіли вітами. Хмари почали затягувати небо. Птахи поховалися у гнізда.

Текст - опис

На узліссі виросла кучерява берізка. Стовбур у неї прямий, стрункий. Він біліє, наче сніг. В різні боки розкидала красуня свої зелені коси.

Текст - міркування

1. Зачин

(твердження, запитання для доведення) Ліс — наше багатство.

2. Основна частина

(доведення, наведення доказів) Він дає нам деревину, ягоди, гриби, очищує повітря.

3. Заключна частина

(висновки, узагальнення) Берегти ліс — значить берегти країну.

Міркування — це таке зв'язне висловлювання, в якому для доведення якогось твердження використовуються судження, приклади, зіставлення, що приводять до нових суджень — висновків.

— З яких частин складається текст-міркування?

3. Оголошення теми і мети уроку

— На сьогоднішньому уроці ми будемо складати текст-міркування, закріпимо знання про будову тексту.

4. Робота з мовним матеріалом

4.1. Вірш

Хто найбільше із усіх

Любить нас, дітей малих?

Хто про нас найбільше дбає,

Хто нас щиро доглядає,

Хто, скажи мені, мій брате?

Мати

Хто готує їсти нам,

Хто не раз не їсть і сам,

Хто нас чеше і вмиває,

В чисте плаття зодягає,

Хто із вас це буде знати?

Мати

Хто, як щось у вас болить,

Цілу ніченьку не спить?

Хто найкращу казку скаже,

Як дитина спати ляже?

Хто співає їй злегенька?

Ненька!

Мама! Мати! Матуся! Скільки тепла і ласки таїть це магічне слово! Це перше слово, яке вимовляє дитина. В хвилини радості й печалі пташкою надій злітає з наших вуст, гамує біль.

Мати! Вона, як дивна музика, хвиля за хвилею змиває з душі тугу і втому.

Немає в світі ріднішої людини, ніж мама. Вона для нас усе: і сонечко лагідне, і дощик журливий, і квітка весняна.

Мама! Слово коротке, але таке дороге, таке ніжне, рідне, тепле.

4.2. Прислів'я про маму

- Зі слів складіть прислів'я і прочитайте:

тепло, біля, добре, на, матері, сонці, а

(На сонці тепло, а біля матері добре).

- Хто знає ще прислів'я про маму?

Нема такого краму, щоб купити маму.

Нема у світі цвіту цвітнішого над маківочки, нема ж і ріднішого над матіночки.

Материн гнів, як весняний сніг: рясно впаде, та скоро розтане.

Мати одною рукою б'є, а другою гладить.

Дитина плаче, а матері боляче.

У дитини заболить пальчик, а в матері — серце.

Добре й неньці, як дитина в славі.

Який кущ, така й малинка, яка мати, така й дитинка.

Шануй батька й неньку, буде тобі скрізь гладенько.

4.3. Загадка

У двох матерів по п'ятеро синів.

(Руки і пальці)

- Ми сьогодні будемо говорити про мамині руки.

4.4. Слово вчителя.

Жодної хвилячки не знають відпочинку материні руки, завжди знаходять роботу. Не має такого, чого б вони не вміли! Начебто весь світ постійно потребує уваги й роботи материних рук. І завжди вони чимось пахнуть: чи свіжовипраною й щойно випрасуваною білизною, або пшеничним борошном і гарячим хлібом, а то кропом і петрушкою, або яблуками, грушками і медом у Спасівку, а то просто вітряним осіннім полем, або першими весняними бруньками.

4.5. Вірші про мамині руки

- Хто знає вірші про мамині руки?

Мамині руки

Підняли мене з колиски

Ніжні руки мами,

Берегли від горя-лиха

Днями і ночами.

Вчили на землі стояти

І ходити вчили,

А коли бувала важко —

Додавали сили.

Працьовиті та невтомні,

Ласкою зігріті, —

Руки мамині для мене

*Найсвятіші в світі. **(С. Жупанин)***

Ніжні мамині руки

Пахнуть сонцем і хлібом.

Ніжні мамині руки

Пестять коси мої.

І кудись відлітають

Всі незгоди і болі,

І я вмить забуваю

Всі тривоги й жалі.

Твої руки невтомні

Осінь зморшками вкрила,

І на коси упала,

Ніби сніг, сивина.

Ти ростила нас, вчила

Доброти і любові,

І теплом зігрівала
Щедра ніжність твоя.
Чи є в світі що світліше,
Як мамині очі,
Що все зорять за дітками
Вдень і серед ночі?
Чи є в світі що миліше,
Як мамині руки,
Що працюють для дитини
Щиро без примуси?
Чи є в світі що щиріше,
Як серденько мами,
Яке б'ється для дитини,
Днями і ночами,
Чи є в світі що дорожче,
Як мама кохана,
Що трудиться для дитини
До ночі від ранку?
Мамині руки – щедрі, робочі –
Втоми не знають з ранку до ночі.
Вранці, коли ще усі спочивають,
Сонце, напевно, вони піднімають.
Мамині руки – ніжні і мілі –
Воду ранкову з криниці носили.
Діти плескались, діти вмивались,
Сонцю і матері щиро всміхались.

4.6. Робота в групах

1 група. Як інакше можна назвати маму?

Мама - ... (мати, мамуня, мамуся, мамця, мамочка, мамонька, матінка, матіночка, матуся, матусенька, ненька, неня, ненечка...)

2 група. Дібрати прикметники.

Мама (яка?) —... (мила, добра, любляча, єдина, весела, рідна, працьовита, ласкава, дбайлива, ніжна, правдива, серйозна, спокійна, привітна, лагідна, щедра, щаслива).

3 група. Дібрати дієслова.

Мама (що робить?) — ... (купає, любить, пестить, піклується, турбується, жаліє, втішає, розуміє, вислухає, порадить).

4 група. Дібрати прикметники.

Руки (які?) — ... (ніжні, працьовиті, турботливі, роботящі, милі, щедрі, найсвятіші, наймиліші, невтомні).

Фізкультхвилинка

Раз! Два! Всі присіли,

Потім вгору підлетіли.

Три! Чотири! Нахилились,

Із струмочка гарно вмились.

П'ять! Шість! Всі веселі

Крутимось на каруселі.

Сім! Вісім! В поїзд сіли.

Ніжками затупотіли.

Дев'ять! Десять! Відпочили

І за парти тихо сіли.

5. Складання тексту - міркування «У моєї мами золоті руки»

- Давайте спробуємо скласти текст - міркування про мамині руки.

Зберемо воєдино всі наші враження і спробуємо створити щось надзвичайне. Це буде наш подарунок матерям.

6. Зразки творів

Цілую руки матері моєї

У моєї мами найніжніші, найдобріші, найласкавіші руки. Їх по праву можна називати

ЗОЛОТИМИ.

Мамині руки з раннього дитинства піклуються про мене. Мама своїми руками няньчила і пестила свого синочка. Ними вона пожурить і приголубить, допоможе і підтримає. Скільки роботи випало на їх долю! Треба попрацювати, у квартирі прибрати, на городі посапати, зошити перевірити, конспекти написати, а якщо треба, і цвяха забити. Моя матуся вміє дуже смачно готувати. Вона шиє і в'яже мені гарні речі, які зберігають тепло її рук. Нехай вони завжди натружені, та для мене вони найкращі в світі: милі, ніжні, добрі і ласкаві.

Я ніколи не забуду теплих маминих рук і через все життя пронесу любов і повагу до мами.

...Я їх приголублю, зігрію

І в хугу, і в зливу лиху...

Признатися, мамо не смію,

Що я перед ними в боргу.

Частішають серденька стуки

Сьогодні тривожні й журні -

Цілую я мамині руки

До болю так рідні мені. **(Леонід Чечель)**

Мамині руки

Багато вже написано про руки людини. Вони бувають різні: трудолюбиві і ледачі, ніжні і жорсткі. Та мамині особливі.

У кожної людини є матуся. А мені так хочеться сказати про свою неньку найкращі слова. Я в ній люблю все: карі очі, каштанове волосся, мелодійний голос. Але найкращі в неї руки. Вони такі лагідні і ніжні, як весняні квіти. Рученьки не знають спочинку ні вдень, ні вночі. Коли я була маленька, ненька колисала мене на своїх руках, водила мене, коли робила свої перші кроки.

Зі своїми радощами і невдачами йду до матінки. Ніби ластівка розправляє крила, так мама розкриває свої руки для обіймів. А вони такі теплі і добрі! І мені стає радісно на душі. Ранком, коли я йду до школи, матуся приголубить мене. А коли моя матуся готує обіди, я завжди думаю, які у неї золоті руки. Вони все вміють робити. Матусині пиріжки - найсмачніші.

Мені здається, що з її рук я п'ю любов, добро і ласку.

7. Написання учнями творів

8. Перевірка написаного

Зачитування кращих творів.

9. Підсумок уроку

- Що вам найбільше сподобалось на уроці?

- Назвіть прикметники, якими можна описати руки ваших мам?